

АНАЛИЗ НА КОНСТАТИРАНИТЕ ОТ ИНСПЕКТОРАТА КЪМ
ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ СЛУЧАИ НА НАРУШАВАНЕ ПРАВОТО НА
РАЗГЛЕЖДАНЕ И РЕШАВАНЕ НА ДЕЛОТО В РАЗУМЕН СРОК ЗА
ПЕРИОДА ОТ 01.10.2025 Г. ДО 31.03.2026 Г.

В изпълнение на задължението на Прокурорската колегия (ПК) на Висшия съдебен съвет (ВСС) по чл. 60м, ал. 2 от Глава трета „а“ на Закона за съдебната власт е изготвен настоящият анализ за периода от 01.10.2025 г. до 31.03.2026 г.

За посочения период в Инспектората към ВСС (ИВСС) са постъпили **545 (петстотин четиридесет и пет)** заявления по Глава трета „а“ ЗСВ, от които **132 (сто тридесет и две)** по наказателни дела и **413 (четиристотин и тринадесет)** по граждански, търговски и административни дела.

За сравнение, през предходния отчетен шестмесечен период от 01.04.2025 г. до 30.09.2025 г., броят на постъпилите заявления е 658 (шестстотин петдесет и осем).

За разглеждания период от 01.10.2025 г. до 31.03.2026 г. **основателни** заявления, касаещи забавени производства при органи на съдебното производство са **257 (двеста петдесет и седем)** заявления, от които **81 (осемдесет и едно)** броя са по **наказателни дела**, посочени както следва:

– **36 (тридесет и шест)** заявления за периода от 01.10.2025 г. до 31.12.2025 г.

– **45 (четиридесет и пет)** заявления за периода от 01.01.2026 г. до 31.03.2026 г.

Останалите **176 (сто седемдесет и шест)** заявления, касаят **граждански, търговски и административни дела**, посочени както следва:

– **78 (седемдесет и осем)** заявления за периода от 01.10.2025 г. до 31.12.2025 г.

– **98 (деветдесет и осем)** заявления за периода 01.01.2026 г. до 31.03.2026 г.

За сравнение, през предходния отчетен шестмесечен период от 01.04.2025 г. до 30.09.2025 г., броят на подадените основателни заявления, касаещи забавени производства при органите на съдебното производство са 227 (двеста двадесет и седем), което води до извод, че има увеличение на приетите за основателни заявления.

Основателните **81 (осемдесет и едно)** заявления по **наказателни дела**, са разпределени по апелативни райони, както следва:

- Апелативен район - София – **67 (шестдесет и седем)** заявления;
- Апелативен район - Велико Търново - **6 (шест)** заявления;
- Апелативен район - Пловдив - **6 (шест)** заявления;
- Апелативен район - Варна - **2 (две)** заявления.

През предходния отчетен шестмесечен период от 01.04.2025 г. до 30.09.2025 г., броят на подадените основателни заявления, касаещи забавени производства по наказателни дела са 80 (осемдесет), което води до извод, че има слабо увеличение и на основателните заявления по отношение на наказателните производства.

I. ПРИЧИНИ ЗА ДОПУСНАТИТЕ НАРУШЕНИЯ НА ПРАВОТО НА РАЗГЛЕЖДАНЕ И РЕШАВАНЕ НА ДЕЛОТО В РАЗУМЕН СРОК В ДОСЪДЕБНАТА ФАЗА ПО НАКАЗАТЕЛНИ ДЕЛА ЗА ПЕРИОДА ОТ 01.10.2025 г. ДО 31.03.2026 г.

През проверявания период са приети за основателни **81 (осемдесет и едно)** заявления по наказателни дела. От тях по **26 (двадесет и шест)** заявления е прието, че основната причина за нарушаване на правото на разглеждане и решаване на делото в разумен срок са констатирани забави в досъдебната фаза на наказателното производство.

За периода са посочени **2 (две)** наказателни производства, които се отличават с най-голяма продължителност:

- ДП № ЗМ 217/2005 г. по описа на 06 РУ – СДВР, пр. пр. № 8315/2005 г. по описа на СРП – Общата продължителност на наказателното производство е **20 години, 5 месеца и 4 дни**. Не са установени забавяния в досъдебното производство. Основните забавяния са свързани с възстановяване на производство по ВНОХД № 1794/2007 г. по описа на СГС. Последното е образувано на 21.05.2007 г. по жалба срещу присъда, постановена по НОХД № 7138/2005 г. по описа на СРС. На 16.05.2008 г., преди насроченото съдебно заседание за 19.05.2008 г., деловодителят на VII-ми въззивен съдебен състав е съобщил, че е установил липсата на делото. Установено е, че то е откраднато от адвокат, за което с писмо от 11.06.2008 г. председателят на СГС е уведомил председателя на Софийския адвокатски съвет. В СГС на основание заповед № 899/20.06.2008 г. на председателя на съда е извършена инвентаризация и е съставен протокол, в който е отразена липсата на делото. Осем години по-късно - на 29.08.2016 г., по ВНОХД № 1794/2007 г. по описа на СГС е постъпила молба

от Дирекция „БДС“ при МВР, с искане за предоставяне на информация как е приключило делото спрямо подсъдимия и следва ли да се отмени наложената му принудителната административна мярка. С разпореждане от 10.09.2016 г. заместник -председателят на СГС е указал да се извърши справка от деловодните книги за движението на делото. Установено е, че в периода от 16.05.2008 г. до 14.09.2016 г. то не е възстановявано, поради което със заповед № 3881/12.10.2016 г. председателят на СГС е наредил изгубеното ВНОХД № 1794/2007 г. по описа на СГС да бъде възстановено. На 14.10.2016 г. на основание чл. 94, ал. 1 ПАС е съставен Акт от съдебния администратор на СГС, с който е установено, че ВНОХД № 1794/2007 г. по описа на СГС, ведно с приложеното по него НОХД № 7138/2007 г. по описа на СРС са изгубени. Близо 8 години и 6 месеца след образуване на производството по чл. 94 ПАС, с разпореждане от 16.05.2025 г. е насрочено съдебно заседание за 04.06.2025 г. по ВНОХД № 1794/2007 г. по описа на СГС, за произнасяне по реда на чл. 94, ал. 3 ПАС. В проведеното на 04.06.2025 г. съдебно заседание е установено, че делото не подлежи на възстановяване, както и че към 15.01.2020 г. е изтекла предвидената от чл. 81, ал. 3 НК абсолютна погасителна давност за извършеното престъпление. Поради изложеното, съдът се е произнесъл с определение, с което не е възстановил ВНОХД № 1794/2007 г. по описа на СГС и е прекратил наказателното производство по делото.

- ДП № 24/2016 г. по описа на СО при СП, пр. пр. № 104/2013 г. по описа на СП – Общата продължителност на производството е **19 години и 6 дни**. В досъдебната фаза, продължила 5 години, 4 месеца и 20 дни, са допуснати забавяния – съдът три пъти е прекратявал съдебното производство и връщал делото на прокурора за отстраняване на съществени процесуални нарушения при изготвяне на обвинителния акт, като по делото са сменяни 6 наблюдаващи прокурори и 5 водещи разследването следователи. Най-дълго в съдебната фаза е продължило разглеждането на НОХД № 3796/2019 г. по описа на СНС – 5 години, 9 месеца и 24 дни, с 27 от общо 35 съдебни заседания отложени поради процесуални пречки, включително заболявания от COVID-19 на подсъдими, съдебни заседатели и защитници.

Останалите основателни заявления са систематизирани от ИВСС по групи нарушения, според основната причина за допуснатата забава, както следва:

1. 20 (двадесет) заявления са приети за основателни поради пропуски на съдиите при подготовка на делата в закрито заседание, нарушаване на

процесуалните срокове за образуване и движение на делата, недобра организация на доказателствената дейност в процеса и неритмично насрочване на открити съдебни заседания.

В тази категория са констатирани забавяния в досъдебната фаза на наказателното производство на общо 5 (пет) ДП:

- ДП № 46/2010 г. по описа на НСлС, пр. пр. № 4-1970/2010 г. по описа на СГП - Общата продължителност на производството е 15 години, 6 месеца и 19 дни. В досъдебната фаза, продължила общо около 3 години и 4 месеца, е допуснато забавяне, след като съдията-докладчик прекратил съдебното производство и върнал делото на прокурора за отстраняване на съществени процесуални нарушения в досъдебната фаза, засегнали правото на защита на четирима от обвиняемите.

- ДП № 3М 116/2010 г. по описа на СДВР, пр. пр. № 13385/2010 г. по описа на СРП - Общата продължителност на производството е 15 години, 2 месеца и 14 дни. В досъдебната фаза, продължила 2 години, 7 месеца и 10 дни, е допуснато забавяне в резултат на периоди на бездействие на разследващите органи с обща продължителност около 8 месеца.

- ДП № 52/2018 г. по описа на РУ-Петрич, пр. пр. № 432/2018 г. по описа на ОП-Благоевград – Общата продължителност на производството е 7 години, 4 месеца и 18 дни. В досъдебната фаза на производството, образувано на 25.01.2018 г., продължила 1 година и 8 месеца е установено забавяне. То е в резултат на установен от материалите по делото период на бездействие на разследващия полицаи, с продължителност от над 1 година и 2 месеца (от 28.04.2018 г. до 02.07.2019 г.), през който не са извършвани действия по разследването, като е изчаквано изготвянето на заключението по назначената на 25.01.2018 г. съдебно-медицинска експертиза, представена на 09.02.2019 г.

- ДП № 12/2019 г. по описа на ОСлО при ОП-Благоевград, пр. пр. № 5502/2017 г. по описа на ОП-Благоевград - Общата продължителност на производството е 8 години и 10 дни. В досъдебната фаза на производството, образувано на 19.10.2017 г., продължила 1 година, 8 месеца и 22 дни е установено забавяне. То е в резултат на неритмичното и недобре организирано разследване по делото, водено от разследващия орган (разследващ полицаи) в периода от 20.10.2017 г. до 31.12.2018 г., през който е изчаквано изготвянето на заключението по назначената съдебно-медицинска експертиза.

- ДП № 52/2010 г. по описа на НСлС, пр. пр. № 5592/2010 г. по описа на СГП - Общата продължителност на производството е 15 години, 1 месец и 22 дни. В досъдебната фаза, продължила общо 4 години, 6 месеца и 17 дни, са

допуснати забавяния в резултат на поведението на наблюдаващия прокурор, чиито пропуски са станали причина съдът пет пъти да прекрати съдебното производство и да върне делото за отстраняване на съществени процесуални нарушения.

2. 20 (двадесет) заявления са приети за основателни поради неспазване на предвидените от НПК срокове (чл. 308 и чл. 340 НПК) за постановяване на съдебните актове.

В тази категория са констатирани забавяния в досъдебната фаза на наказателното производство на 8 (осем) ДП:

- ДП № 105/2010 г. по описа на НСлС, пр. пр. № 10996/2010 г. по описа на СГП - Общата продължителност на производството е 14 години, 4 месеца и 9 дни. В досъдебната фаза, продължила близо 3 години и 7 месеца, са допуснати забавяния, след като съдът върнал делото на прокурора поради съществени процесуални нарушения при предявяване на материалите по разследването и при изготвяне на обвинителния акт.

- ДП № 2/2014 г. по описа на ДАНС – Враца, пр. пр. № 447/2014 г. по описа на СП - Общата продължителност на производството е 10 години, 2 месеца и 13 дни. В досъдебната фаза, продължила общо 4 години, 10 месеца и 12 дни, са допуснати забавяния в резултат на поведението на наблюдаващия прокурор, чиито пропуски са станали причина съдът два пъти да прекрати съдебното производство и да върне делото за отстраняване на съществени процесуални нарушения.

- ДП № 226 ЗМК-528/2017 г. по описа на 02 РУ – СДВР, пр. пр. № 5235/2017 г. по описа на СРП - Общата продължителност на производството е 6 години, 11 месеца и 9 дни. В досъдебната фаза, продължила 1 година, 6 месеца и 19 дни, са допуснати забавяния поради пропуски на наблюдаващия прокурор, довели до връщане на делото от съда за отстраняване на съществени нарушения на процесуалните правила по чл. 246, ал. 2 и ал. 3 НПК, както и поради периоди на бездействие на разследващите органи от общо 5 месеца.

- ДП № 491/2015 г. по описа на ГПУ-Калотина, пр. пр. № 1743/2015 г. по описа на СРП - Общата продължителност на производството е 9 години и 8 месеца. В досъдебната фаза на производството, продължила общо 1 година и 6 месеца, са допуснати забавяния, в резултат на поведението на наблюдаващия прокурор, чиито пропуски са станали причина съдът да прекрати съдебното производство с определение и да върне делото на прокурора за отстраняване на съществени нарушения на процесуалните правила по чл. 246, ал. 2 и ал. 3 НПК,

допуснати при изготвяне на обвинителния акт. До забавяне на производството се е стигнало и в резултат на установени от материалите по делото периоди на бездействие на разследващите органи, продължили общо 3 месеца, през които не са извършвани процесуално-следствени действия.

- **ДП № 257/2012 г. по описа на СДВР, пр. пр. № 702/2012 г. по описа на СП** - Общата продължителност на производството е 12 години, 9 месеца и 25 дни. В досъдебната фаза, продължила общо 4 години и 6 месеца, са допуснати забавяния след като съдът два пъти прекратил съдебното производство и върнал делото на прокурора поради съществени процесуални нарушения при изготвяне на обвинителния акт. Установено е също, че наблюдаващият прокурор не е спазил 1-месечния срок по чл. 242, ал. 4 (изм. ДВ, бр. 42/2015 г.) като е внесъл делото с обвинителен акт в съда 10 месеца след получаването му от разследващия орган. Установен е и период на бездействие, с продължителност от над 1 година и 1 месец от 27.03.2014 г., когато делото е изпратено от СНС в СП, до 04.05.2015 г., на която дата наблюдаващият прокурор се е произнесъл по наложените на обвиняемите мерки за неотклонение.

- **ДП № 411/2017 г. по описа на РУ – Панагюрище, пр. пр. № 1433/2017 г. по описа на РП – Панагюрище** - Общата продължителност на производството е 7 години и 4 месеца. В досъдебната фаза, продължила 1 година, 4 месеца и 27 дни, е установено забавяне в резултат на поведението на наблюдаващия прокурор, чиито пропуски са станали причина съдът да прекрати съдебното производство и да върне делото за отстраняване на съществени процесуални нарушения.

- **ДП № ЗМ 1792/2011 г. по описа на 06 РУП-СДВР, пр. пр. № 12838/2011 г. по описа на СРП** - Общата продължителност на производството е 14 години, 7 месеца и 24 дни. В досъдебната фаза, продължила 5 години и 5 дни, са допуснати забавяния. Установено е бездействие на разследващите органи с обща продължителност от 6 месеца и 11 дни, през който не са извършвани процесуално-следствени действия (от 14.04.2015 г. до 27.10.2015 г.). На следващо място, производството е забавено поради двукратно връщане на делото от прокурора на разследващия полицаи за доразследване.

- **ДП № ЗМ 130/2009 г. по описа на ГДДП, пр. пр. № 4-2930/2009 г. по описа на СГП и пр. пр. № 417/2010 г. по описа на СГП; ДП № 202/2013 г. по описа на НСлС, пр. пр. № 353/2014 г. по описа на СП** - Общата продължителност на производството е 15 години, 10 месеца и 28 дни. В досъдебната фаза, продължила 5 години, 3 месеца и 17 дни, са допуснати забавяния поради период на бездействие на разследващия полицаи от 9 месеца и

14 дни. Близко 4 години и 9 месеца след образуване на наказателното производство, по молба на обвиняем е образувано производство по чл. 368 НПК за определяне на срок на прокурора. С постановление от 17.07.2014 г. на прокурор в СГП наказателното производство е прекратено частично по отношение на първия обвиняем, на другите четирима е повдигнато обвинение и на 13.08.2014 г. делото е внесено с обвинителен акт в съда. Образуваното съдебно производство по НОХД № 1068/2014 г. по описа на СНС е прекратено с разпореждане на съдията-докладчик, на основание чл. 249 НПК (ред. ДВ, бр. 32/2010 г.) и делото е върнато на прокурора, поради допуснати на досъдебната фаза съществени нарушения на процесуалните правила по чл. 246, ал. 2 и ал. 3 НПК, допуснати при изготвяне на обвинителния акт.

3. 12 (дванадесет) заявления са приети за основателни поради непознаване на материалния и процесуалния закон - причина за отмяна на съдебните актове по реда на инстанционния контрол.

В тази категория са констатирани забавяния в досъдебната фаза на наказателното производство на общо 4 (четири) ДП:

- ДП № 130/2015 г. по описа на ГД БОП-МВР, пр. пр. № 7706/2023 г. по описа на СГП - Общата продължителност на производството е 10 години, 3 месеца и 9 дни. В досъдебната фаза, продължила общо 5 години, 1 месец и 11 дни, са допуснати забавяния след като съдът два пъти прекратил съдебното производство и върнал делото на прокурора поради съществени процесуални нарушения, както и поради периоди на бездействие на разследващите органи от общо около 7 месеца.

- ДП № 4/2014 г. по описа на ОДМВР – Благоевград, пр. пр. № 708/2014 г. по описа на РП – Благоевград - Общата продължителност на производството е 10 години, 9 месеца и 13 дни. В досъдебната фаза, продължила 2 години, 8 месеца и 18 дни, са допуснати забавяния поради периоди на бездействие на разследващите органи от общо около 1 година и 6 месеца, както и поради спор за подсъдност между РП и ОП – Благоевград, увеличил забавата с около 6 месеца.

- ДП № 3М-44/2012 г. по описа на ГД „КП“ МВР (№ 1/2015 г. по описа на ГД „БОП“), пр. пр. № 390/2012 г. по описа на СП - Общата продължителност на производството е 10 години, 1 месец и 7 дни. В досъдебната фаза на производството е продължило 3 години и 27 дни, и са установени забавяния. Основната причина за прекомерната ѝ продължителност е неритмичното и недобре организирано разследване. При проверка на материалите по делото са установени периоди на бездействие на разследващите

органи. Продължили са общо около 2 години, като през тях не са провеждани действия по разследването или е провеждано само по едно следствено действие.

- ДП № 20-П/2011 г. по описа на СО-СГП, пр. пр. № 4-2846/2011 г. по описа на СГП - Общата продължителност на производството е 13 години, 1 месец и 4 дни. В досъдебната фаза, продължила общо 5 години, 5 месеца и 7 дни, са допуснати забавяния поради пропуски на наблюдаващия прокурор, довели до двукратно връщане на делото от съда, както и период на бездействие на разследващите органи от 8 месеца.

4. 26 (двадесет и шест) заявления са приети за основателни вследствие на голяма продължителност на наказателното производство, поради пропуски в досъдебното производство.

- ДП № 99/2020 г. по описа на 04 РУ – Варна, пр. пр. № 1567/2020 г. по описа на РП – Варна – Общата продължителност на производството е 4 години, 10 месеца и 4 дни, а на отнесения за преценка от ИВСС период – 2 години, 1 месец и 12 дни – за периода от 02.12.2022 г. до 14.01.2025 г. (частта от 10.03.2020 г. до 02.12.2022 г. вече е компенсирана по гр.д. № 4898/2022 г. по описа на РС – Варна по реда на ЗОДОВ). Забавянето в относимия период е в резултат на поведението на първия определен наблюдаващ прокурор. С постановление от 25.04.2024 г. той прекратява производството, приемайки че деянието не съставлява престъпление от общ характер. Постановлението е отменено от съда като незаконосъобразно, а прокурорът впоследствие се самоотвежда. Нов наблюдаващ прокурор е избран на 31.07.2024 г.

- ДП № 196/2015 г. по описа на ГД „НП“ – МВР, пр. пр. № 50284/2014 г. по описа на СРП – Общата продължителност на производството е 9 години и 9 месеца. Основните забавяния, установени в досъдебната му фаза с продължителност общо 5 години, 4 месеца и 21 дни, са в резултат на поведението на наблюдаващия прокурор, чиито пропуски са станали причина съдът три пъти да прекрати образуваното съдебно производство (по НОХД № 5174/2020 г. по описа на СРС и по НОХД № 876/2021 г. и НОХД № 1055/2022 г., и двете по описа на СГС) и да върне делото за отстраняване на съществени нарушения на процесуалните правила по чл. 246, ал. 2 и ал. 3 НПК при изготвяне на обвинителния акт.

- ДП № ЗМ 1467/2017 г. по описа на 04 РУ – СДВР, пр. пр. № 22420/2017 г. по описа на СРП – Общата продължителност на производството е 7 години, 7 месеца и 10 дни, като за целия си период е останало в досъдебна фаза. Основната

причина е неритмичното и недобре организирано разследване. Установени са единадесет отделни периода на пълно бездействие на разследващите органи с обща продължителност около 4 години и 9 месеца.

- **ДП № 1012/2017 г. по описа на 01 РУ – ОДМВР Пловдив, пр. пр. № 7762/2017 г. по описа на РП – Пловдив** – Общата продължителност на производството е 6 години и 5 дни. Забавянията, установени в досъдебната фаза с продължителност 3 години, 6 месеца и 25 дни, се дължат на неритмично и недобре организирано разследване, с констатирани периоди на бездействие на разследващите органи от общо около 1 година и 2 месеца (от 01.02.2018 г. до 09.03.2018 г. и от 26.03.2020 г. до 22.02.2021 г.).

- **ДП № 3442/2016 г. по описа на 06 РУ – СДВР, пр. пр. № 47605/2016 г. по описа на СРП** – Общата продължителност на производството е 7 години, 8 месеца и 11 дни. В досъдебната фаза, продължила 2 години, 11 месеца и 16 дни, са допуснати забавяния в резултат на периоди на бездействие на разследващите органи от общо около 1 година и 1 месец, през които е изчаквано изготвянето на три комплексни (биологична, дактилоскопна и ДНК) експертизи, приключили близо две години след назначаването им. На 17.05.2019 г. наблюдаващия прокурор е върнал ДП на разследващия полицаи за прецизиране на обвиненията спрямо обвиняемите лица и последващо предявяване на материалите по разследването.

- **ДП № 28/2014 г. по описа на СО-СП, пр. пр. № 41/2014 г. по описа на СП** – Общата продължителност на производството е 15 години, 6 месеца и 4 дни, воден срещу десет лица. В досъдебната фаза, образувана на 10.11.2009 г. и продължила общо 5 години, 9 месеца и 22 дни, са допуснати забавяния в резултат на поведението на наблюдаващия прокурор, чиито пропуски станали причина съдът три пъти да прекрати съдебното производство и да върне делото за отстраняване на съществени процесуални нарушения при изготвяне на обвинителния акт, както и поради периоди на бездействие на разследващите органи от общо около 9 месеца.

- **сл.д. № 62/2015 г. по описа на ОСлО при ОП-Пловдив, пр. пр. № 7067/2018 г. по описа на РП-Пловдив** – Общата продължителност на производството е 11 години, 1 месец и 21 дни. Основните забавяния, установени в досъдебната фаза с продължителност общо 6 години, 10 месеца и 3 дни, са в резултат на пропуски на наблюдаващия прокурор, довели до трикратно прекратяване на съдебното производство от съда и връщане на делото за отстраняване на съществени процесуални нарушения при изготвяне на обвинителния акт. Допълнително забавяне от 1 година, 7 месеца и 28 дни е

установено и в съдебната фаза, след отмяна на присъдата поради непълни мотиви по смисъла на чл. 305, ал. 3 НПК.

- ДП № 132/2012 г. по описа на ОДМВР – Благоевград, пр. пр. № 3424/2011 г. по описа на РП – Благоевград – Общата продължителност на производството е 12 години, 6 месеца и 8 дни. В досъдебната фаза, продължила общо 8 години, 9 месеца и 22 дни, са допуснати забавяния поради четирикратна смяна на наблюдаващия прокурор и неритмично организирано разследване, като делото многократно е връщано на разследващия орган за изпълнение на дадени указания. Допълнително забавяне от 10 месеца и 10 дни е установено и в съдебната фаза, след отмяна на присъдата от въззивния съд поради процесуални нарушения при изготвяне на обвинителния акт, които първоинстанционният съд е следвало сам да констатира.

- ДП № 59401/2013 г. по описа на ОДМВР – Благоевград, пр. пр. № 4584/2013 г. по описа на ОП – Благоевград – Общата продължителност на производството е 9 години, 5 месеца и 1 ден, воден срещу три лица. В досъдебната фаза, продължила 2 години, 7 месеца и 13 дни, са допуснати забавяния в резултат на изчакване на заключение по назначена счетоводно-икономическа експертиза с продължителност около 8 месеца, както и поради подадена от защитник молба за отлагане предявяването на материалите с около 2 месеца.

- ДП № 658/2022 г. по описа на СГП (образувано първоначално през 2016 г.), пр. пр. № 17001/2022 г. – Общата продължителност на производството е 9 години, 2 месеца и 21 дни, воден срещу дванадесет лица, като за целия си период е останало в досъдебна фаза. Установени са периоди на бездействие на разследващите органи от общо около 2 години и 1 месец, а уведомяването на 12-те обвиняеми за прекратяването е продължило допълнителни 7 месеца. Проверяващият състав е отчетел наличие на фактическа и правна сложност на делото – над 120 разпитани свидетели, включително по делегация, две съдебно-икономически експертизи и значителен обем изискана документация.

- ДП № 25/2016 г. по описа на ОСлО при ОП – Велико Търново, пр. пр. № 1167/2016 г. по описа на РП – Горна Оряховица – Общата продължителност на производството е 8 години и 23 дни. В досъдебната фаза, образувана на 09.08.2017 г. и продължила 4 години и 4 месеца, са установени забавяния поради периоди на бездействие на водещия разследването следовател от общо около 8 месеца, както и поради 11-месечното изпълнение на молба за правна помощ до прокуратурата на Кралство Нидерландия. Допълнителни забавяния са установени и в съдебната фаза – 2 месеца просрочие по чл. 308, ал. 2 НПК при

изготвяне на мотивите и 9-месечно забавяне при насрочване на делото след смяна на съдебния състав.

- ДП № 3М 502/2010 г. по описа на РУП – Своге (№ 29/2011 г. по описа на ОСлО в СОП), пр. пр. № 4001/2010 г. по описа на ОП – София – Общата продължителност на производството е 14 години, 11 месеца и 4 дни. В досъдебната фаза, продължила 9 години, 10 месеца и 13 дни, са допуснати забавяния поради седемкратно спиране на производството с обща продължителност 5 години и 10 месеца (поради невъзможност за разпит на свидетел-очевидец и отсъствие на обвиняемия от страната), без компетентните органи да положат необходимите усилия за преодоляване на пречките за възобновяването му.

- ДП № 3М 11150/2019 г. по описа на СРТП-ОР-СДВР, пр. пр. № 10557/2019 г. по описа на СГП – Общата продължителност на производството е 6 години, 5 месеца и 26 дни. В досъдебната фаза, продължила 4 години, 5 месеца и 9 дни, са допуснати забавяния поради периоди на бездействие на разследващите органи от общо около 3 години и 4 месеца, свързани основно с изчакване на заключения по две назначени експертизи (комплексна медицинска и автотехническа, съответно съдебномедицинска), както и поради просрочие от 2 месеца на едномесечния срок по чл. 242, ал. 4 НПК от страна на наблюдаващия прокурор.

- ДП № 232/2023 г. по описа на СО-СГП, пр. пр. № 651/2023 г. по описа на СГП (ДП № 15048/2009 г. по описа на 05 РУП-СДВР, пр. пр. № 5658/2009 г. по описа на СГП, ДП № 15254/2010 г. по описа на 05 РУ - СДВР, пр. пр. № 58495/2010 г. по описа на СРП; ДП № 77/2011 г. по описа на НСЛлС, пр. пр. № 12756/2010 г. по описа на СГП; ДП № 39/2014 г. по описа на СО-СП, пр. пр. № 243/2014 г. по описа на СП) – Общата продължителност на производството е 16 години, 4 месеца и 24 дни, водено срещу седемнадесет лица. Основните забавяния са допуснати в досъдебната фаза, продължила близо 14 години и 10 месеца, през които 7 пъти са сменяни наблюдаващите прокурори и водещият разследването следовател. Съдът 5 пъти е прекратявал съдебното производство поради пропуски на прокурора при изготвяне на обвинителния акт, а установените периоди на бездействие на разследващите органи възлизат общо на 6 години и 4 месеца.

- ДП № 29/2021 г. по описа на РУ – Хисар, пр. пр. № 1316/2021 г. по описа на РП – Пловдив – Общата продължителност на производството е 4 години, 6 месеца и 22 дни. В досъдебната фаза, продължила 3 години, 3 месеца и 14 дни, са допуснати забавяния поради неритмично разследване с периоди на

бездействие от общо 10 месеца и 15 дни, както и поради просрочия на наблюдаващия прокурор от около 8 месеца по искане за събиране на доказателства по чл. 229, ал. 3 НПК и 4 месеца по срока за внасяне на делото в съда по чл. 242, ал. 4 НПК.

- **пр. пр. № 1823/2016 г. по описа на ОП – Монтана** – Общата продължителност на производството е 11 години, 11 месеца и 9 дни. В досъдебната фаза, образувана на 16.11.2013 г. и продължила 6 години, 8 месеца и 1 ден, са допуснати забавяния поради неритмично разследване с периоди на бездействие от общо около 3 години и 2 месеца. Допълнителни забавяния от 1 година, 8 месеца и 13 дни и 6 месеца и 11 дни са установени и в съдебната фаза, вследствие отмяна на присъдата от въззивния съд поради процесуални нарушения.

- **ДП № 516/2019 г. по описа на РУ – Велинград, пр. пр. № 1029/2019 г. по описа на РП – Пазарджик** – Общата продължителност на производството е 5 години, 9 месеца и 7 дни. Наказателното производство, образувано на 02.10.2019 г., е останало в досъдебна фаза общо 4 години, 10 месеца и 4 дни. Установеното забавяне се дължи на изчакване на заключение по съдебно-техническа експертиза, продължило над три години въпреки 9 изпратени от разследващия полицаи напомнителни писма до вещото лице. Допълнително забавяне от около 4 месеца е допуснато и в съдебната фаза, след отмяна на присъда по НОХД № 239/2024 г. по описа на РС – Велинград поради процесуални нарушения.

II. Отчет на министъра на правосъдието относно постъпилите заявления и изплатените обезщетения по реда на Глава трета „а“ от ЗСВ за периода от 01.10.2025 до 31.03.2026 г.

На 1 януари 2026 г. Република България въведе еврото като валутна парична единица, поради което данните за периода 01.10.2025 г. – 31.12.2025 г. са в левове, а за периода 01.01.2026 г. – 31.03.2026 г. – в евро. За целите на настоящия анализ обобщените за целия шестмесечен период стойности са изчислени по фиксирания курс на БНБ **1,95583 лв./евро**, без закръгляне на междинните суми.

За целия шестмесечен период са изплатени обезщетения по **146 (сто четиридесет и шест)** сключени споразумения на обща стойност **308 732,77 евро** (равностойност на 603 730,80 лв.). От тях за забавяния по наказателни дела са изплатени общо **81 710,22 евро** по **32 (тридесет и две)** споразумения; **141 432,29 евро** са изплатени по **127 (сто двадесет и седем)** споразумения за забавяне на

граждански и търговски дела, а **7 976,16 евро** – по **5 (пет)** споразумения за забавяне на административни дела.

Сумите са изплатени по следните тримесечни отчети:

– За периода от 01.10.2025 г. до 31.12.2025 г. са изплатени обезщетения по **73 бр.** сключени споразумения на обща стойност **310 300 лева** (равностойност на 158 653,87 евро). От тях за допуснати забавяния по наказателни дела са изплатени общо **68 200 лева** (34 870,11 евро) по **12** споразумения; **86 400 лева** (44 175,62 евро) са изплатени по **59** споразумения за забавяне на граждански и търговски дела, а **3900 лева** (1994,04 евро) – по **2** споразумения за забавяне на административни дела.

– За периода от 01.01.2026 г. до 31.03.2026 г. са изплатени обезщетения по **73 бр.** сключени споразумения на обща стойност **150 078,90 евро**. От тях за допуснати забавяния по наказателни дела са изплатени общо **46 840,11 евро** по **20** споразумения; **97 256,67 евро** са изплатени по **68** споразумения за забавяне на граждански и търговски дела, а **5982,12 евро** – по **3** споразумения за забавяне на административни дела.

За сравнение, с предходен анализиран период 01.10.2024 до 31.03.2025 г., сумата на изплатените обезщетения по сключени споразумения възлиза в размер на 501 100 лв. (петстотин и една хиляди и сто лева) – равностойност на 256 206 евро.

III. ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ:

Анализът на констатираните от ИВСС причини за допуснатите нарушения на правото на разглеждане и решаване на делата в разумен срок в досъдебната фаза по наказателни дела за периода от 01.10.2025 г. до 31.03.2026 г., показва следните 5 (пет) основни причини за допуснати забави:

1. Липса на ритмичност и периоди на бездействие на разследващите органи – Това е най-често срещаната причина за забавяне на досъдебното производство, констатирана в 20 бр. от разгледаните по-горе дела, като установените периоди на пълно или частично бездействие варират от няколко месеца до над 10 години. Най-продължителни периоди на бездействие са установени по пр. пр. № 22420/2017 г. по описа на СРП (около 4 години и 9 месеца) и пр. пр. № 390/2012 г. по описа на СП (около 2 години и 1 месец), като в тях делото е останало за целия си период на досъдебна фаза.

2. Процесуални нарушения при изготвяне на обвинителните актове, довели до връщане на делото от съда на прокурора – Втората най-често срещана причина за забавяне, установена по 16 бр. от проверените дела, при които съдът е прекратявал съдебното производство на основание допуснати съществени нарушения на процесуалните правила по чл. 246, ал. 2 и ал. 3 НПК. По пр. пр. № 41/2014 г. по описа на СП и сходни на него, връщането на делото на прокурора е допринесло съществено за общата продължителност на производството.

3. Неефективност при назначаване и изготвяне на експертизи – Установено е по 6 бр. от проверените дела, като по пр. пр. № 10557/2019 г. по описа на СГП и пр. пр. № 1029/2019 г. по описа на РП – Пазарджик, назначените експертизи са изготвени около 3 години след назначаването им.

4. Неспазване на процесуалните срокове по чл. 242, ал. 4 НПК от наблюдаващите прокурори за внасяне на обвинителния акт в съда след получаване на делото от разследващия орган – констатирано по пр. пр. № 10557/2019 г. по описа на СГП и други.

5. Многократна смяна на наблюдаващ прокурор или на водещия разследването орган – довела до накъсване на разследването и загуба на приемственост в работата по делото, констатирана по пр. пр. № 104/2013 г. по описа на СП (6 пъти избран наблюдаващ прокурор) и по пр. пр. № 3424/2011 г. по описа на РП – Благоевград (4 пъти определян наблюдаващ прокурор).

Анализът на данните от ИВСС показва, че въпреки констатираните случаи на забавяния, досъдебната фаза на наказателния процес генерира значително по-малък обем нарушения в сравнение с останалите фази и видове съдебни производства. За периода от 01.10.2025 г. до 31.03.2026 г. от общия брой 257 основателни заявления – 176 броя (около 68% от всички нарушения) са допуснати по граждански, търговски и административни дела, а по наказателни дела са приети за основателни 81 броя (около 32% от всички нарушения).

В рамките на основателните 81 броя заявления по наказателни дела, нарушенията рядко се дължат изцяло или основно на досъдебната фаза на наказателното производство. Най-голям брой нарушения са констатирани по заявления група 1 и група 2 (на стр. 3 и 4 по-горе) – общо 40 бр. заявления за целия период. От тях, едва по 13 бр. ДП са констатирани нарушения в

досъдебната фаза, което означава, че в мнозинството от случаите прокуратурата и разследващите органи не са допуснали съществен принос за забавянето на производството в тези групи.

От всички приети за основателни 257 заявления, само 26 заявления (около 10% от общия брой) са класифицирани като такива, при които основната причина за нарушаване на правото на разглеждане и решаване на делата в разумен срок, се дължи на забавяне в досъдебната фаза.

В представените от ИВСС данни за установени нарушения на правото на разглеждане и решаване на делата в разумен срок се сочи, че през целия шестмесечен период не са констатирани нарушения на органите на съдебната власт, различни от установените в досегашната практика на ИВСС по разглеждане на заявления срещу нарушаване на правото на разглеждане и решаване на делата в разумен срок.

Комисия „Дисциплинарна дейност и взаимодействие с Инспектората към Висшия съдебен съвет“ към прокурорската колегия на ВСС с решение по т. 5 от протокол № 17/27.09.2022 г., изпраща периодичните тримесечни доклади, които са изготвени във връзка с „Анализа на констатираните от Инспектората към ВСС случаи на нарушаване правото на разглеждане и решаване на делото в разумен срок по наказателни производства“, отчетени по реда на Глава трета „а“ от Закона за съдебната власт на Апелативните прокуратури, за сведение и предприемане на мерки от страна на административните ръководители, с оглед недопускането им за в бъдеще. В изпълнение на посоченото решение, комисия „Дисциплинарна дейност и взаимодействие с Инспектората към Висшия съдебен съвет“ към ПК на ВСС регулярно разглежда указания, изготвени от Апелативна прокуратура - София, насочени към административните ръководители на Окръжните прокуратури от района на АП - София.

С оглед преодоляване на констатираните нарушения от ИВСС по заявления, подадени по реда на Глава III „а“ ЗСВ, и след обсъждане и разглеждане в заседание на Прокурорска колегия на ВСС, с решение по точка 90.1.6 от Протокол № 21/19.07.2018 г. на Пленума на ВСС е препоръчано на административните ръководители на съответните прокуратури, съобразно правомощията им по чл. 140 ЗСВ, да извършат проверка на спрените дела и при наличие на условията на чл. 245, ал. 2 НПК да предприемат организационни мерки за тяхното възобновяване. При осъществяване на правомощията по чл.

140, ал. 3 ЗСВ административните ръководители на съответните прокуратури да съобразят и изпълнението на задължението по чл. 22, ал. 2 НПК за приключване на разследването в разумен срок.

По предложение на Прокурорската колегия на ВСС с решение по Протокол № 29/22.11.2018 г., точка 1.5, Пленумът на ВСС е препоръчал на административните ръководители на окръжните прокуратури, Софийска градска прокуратура, военно - окръжните прокуратури и Специализираната прокуратура, съобразно правомощията им по чл. 140, ал. 3 ЗСВ, на всеки 6 месеца да уведомяват административните ръководители на апелативните прокуратури, за резултатите от осъществявания от тях контрол за спазване на сроковете за извършване на разследването и предприетите мерки, (административно-организационни и дисциплинарни), за ускоряване на производствата с продължителност извън рамките на разумните срокове (над 3 години). Обобщената информация по апелативни райони следва да се изпраща във Висшия съдебен съвет веднъж годишно.

Предвид гореизложеното, Комисия „Дисциплинарна дейност и взаимодействие с Инспектората към Висшия съдебен съвет“ към прокурорска колегия на ВСС счита, че не е налице необходимост да бъдат предлагани нови мерки, доколкото вече приетите такива са действащи и ефективни, а следва да се напомни на административните ръководители на прокуратурите, да продължат изпълнението на мерките, приети с решение по т. 90.1.6 от Протокол № 21/19.07.2018 г. и решение по т.1.5 от Протокол № 29/22.11.2018 г. на Пленума на ВСС.